

Voordracht voor de raadsvergadering van 26 mei 2021

Portefeuille Duurzaamheid en Circulaire Economie
Agendapunt 3
Datum besluit College van B&W 20 april 2021

Onderwerp

Vaststellen van de Regionale Energie Strategie 1.0 Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ)

De gemeenteraad van Amsterdam besluit

1. De Regionale Energie Strategie 1.0 Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ) zoals opgenomen in bijlage 1 vast te stellen, met als belangrijkste punten:

a. Het Amsterdamse bod is een bijdrage van 0,7 TWh (als onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid; totaal 2,7 TWh) aan de doelstelling in het nationaal Klimaatakkoord van 35 TWh hernieuwbare elektriciteit op land voor 2030.

b. Het Amsterdamse bod betreft de ambitie:

- I. Voor 400 MW zonne-energie op grote daken (60% van beschikbare grote daken benut) en op plekken waar dubbel ruimtegebruik mogelijk is, zoals langs snelwegen en/of op braakliggend terrein.
- II. Voor tenminste 127 MW windenergie (huidig vermogen in Q1 2021 is 75 MW). Ofwel: circa 17 extra windturbines van 3 MW per stuk. Te realiseren in de aangepaste windzoekgebieden ten opzichte van die in de concept-RES Amsterdam.
- III. In 2040 aardgasvrij te zijn. Het hoofdstuk over warmte in de RES 1.0 is een inventarisatie van de warmtevraag en warmteaanbod in Amsterdam, in lijn gebracht met de door de gemeenteraad vastgestelde Transitievisie Warmte en aangevuld met recente beleidsontwikkelingen.

2. Kennisnemen van de bijgevoegde schriftelijke reactie van het college met betrekking tot de moties met nummers 35, 43, 61, 67, 71, 72, 73, 77, 78, 83, 84 inzake agendapunten 25 en 26 over de reactienota Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid op 10 februari 2021 (bijlage 2 en 3).

3. Instemmen met het continueren van de regionale samenwerking, onder andere door:

a. Na vaststelling van de RES 1.0 een uitvoeringsprogramma RES 1.0 op te stellen.

b. Te werken aan een RES 2.0, in overeenstemming met de nationale aanpak en afspraken uit het Klimaatakkoord.

4. Kennisnemen van de Amsterdamse kaart met windzoekgebieden (versie april 2021).

Wettelijke grondslag

Artikel 169 Gemeentewet

Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1).

Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2).

Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang (lid 3).

Artikel 108 jo artikel 147, tweede lid, van de Gemeentewet

De gemeenteraad is bevoegd tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente

Voordracht voor de raadsvergadering van 26 mei 2021

Artikel 79 en 80 Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam.

Bestuurlijke achtergrond

- Op 11 maart 2020 is in de door de gemeenteraad vastgestelde concept Regionale Energiestrategie Amsterdam (concept-RES) en in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 (Routekaart) de ambitie vastgelegd om voor 2030 tenminste 127 MW vermogen windenergie te realiseren (>50MW extra vermogen ten opzichte van de situatie in de zomer 2019) en 400 MW vermogen zonne-energie.
- Op 10 februari 2021 is de reactienota op de concept-RES door de gemeenteraad besproken. De 11 aangenomen moties over windenergie zijn verwerkt in de RES 1.0.
- Op 9 maart 2021 heeft het college ingestemd met de gewijzigde Amsterdamse windzoekgebieden ten behoeve van de RES 1.0. Op basis van alle onderzoeken en gesprekken in de afgelopen periode zijn de windzoekgebieden verkleind en geprioriteerd. De aangepaste windzoekgebieden zijn verwerkt in de RES 1.0.
- Op 25 maart 2021 is het collegebesluit over de gewijzigde Amsterdamse windzoekgebieden ten behoeve van de RES 1.0 besproken in de raadscommissie FED.
- Op 20 april het college heeft ingestemd met het aanbieden van de RES 1.0 aan de gemeenteraad ter vaststelling.

Participatie

Het aanbod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een intensief participatieproces in de afgelopen twee jaar. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden en onmogelijkheden voor zonne- en windenergie zijn. Daarvoor is o.a. gesproken met (buur)gemeenten in de regio, Provincies Noord-Holland en Utrecht, waterschappen, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijs en (maatschappelijke) organisaties op het gebied van natuur, milieu en land- en tuinbouw.

Een onderbouwing van de aangepaste windzoekgebieden en overzicht van de reeds georganiseerde participatie in Amsterdam is beschreven in bijlagen 4,5 en 6. In de RES 1.0 is ook een uitgebreide beschrijving van het doorlopen proces op regionaal niveau opgenomen. Bij de participatie van Amsterdam waren ook de inwoners van buurgemeenten uitgenodigd. Dit zal ook in de toekomst zo blijven.

Bewoners en belanghebbenden in de windzoekgebieden hebben tijdens het participatieproces van de gemeente zorgen geuit over o.a. geluid, zicht, gezondheid, en de effecten op de natuur. Die zorgen neemt het college heel serieus. In het verloop van het proces wordt daarom de participatie geïntensiveerd en wordt zorgvuldig onderzocht hoe het beste aan deze zorgen tegemoet kan worden gekomen. Specifiek onderzoek naar bijvoorbeeld de effecten op de natuur en geluidshinder en gezondheid kan pas worden uitgevoerd als er precieze locaties voor windturbines zijn besproken tussen initiatiefnemers, bewoners en belanghebbenden, en de gemeente. In de RES 1.0 zijn geen precieze locaties maar zoekgebieden en een ambitie vastgelegd.

Participatie is een doorlopend proces en stopt niet bij de RES 1.0. Participatie vindt plaats richting de RES 2.0, en op projectniveau tot aan de omgevingsvergunning. De afspraken voor samenwerking en ondersteuning met betrekking tot participatie worden o.a. uitgewerkt in het regionaal uitvoeringsprogramma voor de RES 1.0.

Amsterdam besteedt in het vervolgproces extra aandacht aan participatie. In de volgende twee fases wordt als volgt vorm gegeven aan het participatieproces:

- Tussenfase: op participatieve wijze het gesprek voeren met de directe omgeving en belanghebbenden over hoe windenergie het beste gerealiseerd kan worden in de verschillende zoekgebieden. Het gesprek is gericht op welke andere (ruimtelijke) opgaven tegelijkertijd onderdeel kunnen worden van de uitwerking, hoe de maatschappelijke

Voordracht voor de raadsvergadering van 26 mei 2021

samenwerking vorm krijgt, en waar de ruimte zit voor optimalisatie. De opbrengsten van deze tussenfase kunnen worden verwerkt in het participatieplan en eventueel in de te sluiten overeenkomst met de initiatiefnemer(s).

- Projectvoorbereidingsfase: Een lokaal participatieproces is gestart in het gebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord. Een intentieovereenkomst is in de zomer 2020 gesloten met de initiatiefnemers/ coöperaties Amsterdam-Wind en NDSM-energie op basis van de vigerende Windvisie 2012. Het participatieplan dat de initiatiefnemers hebben opgesteld in overleg met de lokale omgeving wordt voorgelegd aan het college en de raadscommissie FED.
- De projectvoorbereidingsfase in de andere windzoekgebieden is afhankelijk van besluitvorming over de RES 1.0.

Onderbouwing besluit

Ad 1) Vaststellen van de bijgevoegde Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid 1.0 (RES 1.0 NHZ)

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES Amsterdam (12 maart 2020 vastgesteld door de gemeenteraad Amsterdam) en de concept RES NHZ (11 juni 2020 behandeld in de gemeenteraad). De windzoekgebieden zijn aangepast, naar aanleiding van ontvangen reacties, wensen en bedenkingen, of nader onderzoek. Hoofdstuk 2.1 van de RES 1.0 (bijlage 1) geeft een toelichting op het bod en de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid.

Uitkomst Proces

Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een intensief participatieproces van de afgelopen twee jaar. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarvoor is gesproken met 29 gemeenten in de regio, provincies Noord-Holland en Utrecht, drie waterschappen, drie netbeheerders, bewoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Uit dit intensieve proces zijn in totaal 32 zoekgebieden voortgekomen voor de opwekking van zon- en windenergie op land in de regio Noord-Holland-Zuid.

Meer specifiek hebben deelregio's en gemeenten gewerkt aan de concretisering van de zoekgebieden voor de RES 1.0. Voor een aantal zoekgebieden heeft dit geleid tot aanpassingen in de RES 1.0. Amsterdam heeft een herziening en prioritering doorgevoerd in zowel teksten als op de kaart op basis van verdiepende onderzoeken, aangenomen moties en ontvangen reacties op de concept-RES.

Tijdens het uitwerkingsproces van de RES zijn door belanghebbenden zorgen geuit over met name de impact van windenergie op de omgeving. Het college voelt een verantwoordelijkheid om deze zorgen blijvend te adresseren en zal de participatie in het vervolgproces intensiveren.

Ad 1a) Het Amsterdamse bod is een bijdrage van 0,7 TWh (als onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid; totaal 2,7 TWh) aan de doelstelling in het nationaal Klimaatakkoord van 35 TWh hernieuwbare elektriciteit op land voor 2030

De Amsterdamse bijdrage is ongewijzigd ten opzichte van de ambitie in de door de gemeenteraad vastgestelde concept-RES Amsterdam. Wel zijn er diverse aanpassingen doorgevoerd als gevolg van verdiepende onderzoeken, aangenomen moties en ingekomen reacties. Vooral in het deel over windenergie.

Ad 1b) Het Amsterdamse bod betreft I:

De ambitie voor 400 MW zonne-energie op grote daken (60% van beschikbare grote daken benut) en op plekken waar dubbel ruimtegebruik mogelijk is, zoals langs snelwegen en/of op braakliggend terrein

Voordracht voor de raadsvergadering van 26 mei 2021

Naast grootschalige zonopwek heeft Amsterdam de ambitie voor 150 MW zonne-energie op kleine daken opgenomen in de vastgestelde Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050. Kleine daken vallen echter niet onder de RES. De acties voor meer zonne-energie staan beschreven in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050.

De zoekgebieden voor zonne-energie zijn dezelfde als die in de concept-RES. Met daaraan toegevoegd het zoekgebied de Noorder IJ-plas (conform motie #61). In de RES 1.0 wordt benadrukt dat Amsterdam een grote ambitie heeft en dat het aantal zonnepanelen de laatste jaren fors toeneemt. Echter, ervan uitgaande dat de komende jaren eerst de beste daken vol worden gelegd en dat de gemeente zelf weinig sturingsmiddelen heeft, is het vasthouden van een dergelijke groei een grote uitdaging. De Amsterdamse ambitie voor de groei van het zonne-energie vermogen is twee keer zo hoog dan de nationale prognose voor groei van zonne-energie in Nederland. De medewerking van gebouweigenaren is een belangrijke voorwaarde om de ambitie te kunnen realiseren.

Ad 1.b.II) Het Amsterdamse bod betreft II:

De ambitie voor tenminste 127 MW windenergie (huidig vermogen in Q1 2021 is 75 MW). Ofwel: circa 17 extra windturbines van 3 MW per stuk.

In de concept-RES is beschreven dat er in de zomer van 2019 in Amsterdam 38 windturbines stonden met een gezamenlijk vermogen van 66 MW. De verwachting was dat er in 2021 circa 11 MW opgesteld vermogen zou zijn bijgeplaatst in het havengebied door 16 kleine windturbines (van 0,66 MW per stuk) te verwijderen langs de Nieuwe Hemweg en Noordzeeweg en die te vervangen door 10 grote windturbines (van 2,2 MW per stuk). Het totale vermogen in Amsterdam in 2021 zou daarmee 77 MW worden. De ambitie was om daar bovenop tenminste 50 MW extra vermogen te realiseren. Het totale opgestelde vermogen zou daardoor voor 2030 tenminste 127 MW zijn.

Het huidige vermogen is niet 77 MW maar 75 MW. Dit komt omdat er nog 4 kleine windturbines (van 0,66 MW per stuk) in het havengebied zijn verwijderd. In totaal zijn er dus 20 kleine windturbines verwijderd. Vlakbij de plek waar deze 4 kleine windturbines zijn verwijderd is de vergunningsaanvraag in gang gezet voor 4 grotere windturbines (van 2,2 à 3 MW per stuk) op de rioolwaterzuiveringsinstallatie langs de Westpoortweg door de initiatiefnemer het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht / Waternet. Deze nieuwe lijn zal naar verwachting 8,8 tot 12 MW extra opgesteld vermogen opleveren bovenop de huidige 75 MW.

Resterende opgave tot 2030

De gemeente Amsterdam heeft daarnaast met het Havenbedrijf Amsterdam afgesproken dat het Havenbedrijf zich gaat inspannen om 10 MW extra opgesteld vermogen windenergie te realiseren binnen haar beheergebied. Dit is tevens opgenomen in de Gemeentelijke Visie Haven 2020-2040.

Het bovenstaande betekent dat de gemeente buiten het beheergebied van het Havenbedrijf en naast de 4 nieuwe windturbines langs de Westpoortweg de zoektocht voortzet naar de inpassing van tenminste 30 of 33,2 MW opgesteld vermogen windenergie om de ambitie voor 2030 te realiseren^[1]. Dit kunnen 10 of 11 turbines zijn van 3MW per stuk. Of meer turbines van 2,2 MW per stuk. Of minder turbines van 5,6 MW per stuk.

Aangepaste windzoekgebieden, participatie- en vervolgproces

Na het vaststellen van de concept-RES is verdiepend vervolgonderzoek uitgevoerd ten aanzien van de mogelijkheden voor het realiseren van windenergie in de aangewezen zoekgebieden. Op basis van deze verdiepende onderzoeken, maar ook van aangenomen moties en ingekomen reacties zijn diverse aanpassingen doorgevoerd. Een uitgebreide toelichting over de aangepaste windzoekgebieden en het participatie- en vervolgproces over windenergie is beschreven in het collegebesluit betreffende de aangepaste windzoekgebieden en de daarbij behorende bijlagen (zie bijlage 4,5 en 6).

Voordracht voor de raadsvergadering van 26 mei 2021

Na het vaststellen van de RES 1.0 NHZ volgt een tussenfase, in aanloop naar het verlenen van medewerking aan een initiatief. Deze tussenfase wordt nader uitgewerkt o.a. in overleg met de stadsdelen en met belanghebbenden. Met de voorwaarden voor medewerking aan een initiatief en de tussenfase wordt zo zorgvuldig mogelijk te werk te gegaan om windenergie te realiseren, met zoveel mogelijk maatschappelijke betrokkenheid en zo min mogelijk negatieve effecten voor de omgeving.

Ad 1.b.III) Het Amsterdamse bod betreft III:

In 2040 aardgasvrij te zijn. Het hoofdstuk over warmte is een inventarisatie van de warmtevraag en warmteaanbod in Amsterdam, in lijn gebracht met de door de gemeenteraad vastgestelde Transitievisie Warmte en aangevuld met recente beleidsontwikkelingen.

De stad wil aardgasvrij worden met de duurzame warmte die er al is, en verkent bovendien nieuwe duurzamere warmtebronnen. In de RES 1.0 wordt toegelicht hoe Amsterdam werkt aan de transitie naar aardgasvrij en welke ontwikkelingen er spelen. De RES 1.0 wordt verwerkt in de Regionale Structuur Warmte (RSW). De RSW wordt in samenwerking met het Metropool Regio Amsterdam (MRA) warmte-koude programma uitgewerkt.

Ad 2) Kennisnemen van de bijgevoegde schriftelijke reactie van het college met betrekking tot de moties met nummers 35, 43, 61, 67, 71, 72, 73, 77, 78, 83, 84 inzake agendapunten 25 en 26 over de reactienota Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid op 10 februari 2021 (bijlage 2 en 3).

Geen nadere toelichting.

Ad 3) Instemmen met het continueren van de regionale samenwerking, onder andere door:

- Na vaststelling van de RES 1.0 een uitvoeringsprogramma RES 1.0 op te stellen.
- Te werken aan een RES 2.0, in overeenstemming met de nationale aanpak en afspraken uit het Klimaatakkoord.

Na de vaststelling van de RES 1.0 stopt het traject van de energietransitie en duurzame energieopwekking niet. In het Klimaatakkoord is afgesproken om de RES iedere twee jaar te actualiseren om zo koersvast naar 2030 te werken. Maar ook om wendbaar te blijven voor nieuwe inzichten, technologieën of extra opgaven een plek te kunnen geven. Na de vaststelling van de RES 1.0 wordt gestart met het opstellen van een regionaal uitvoeringsprogramma, deze wordt eind 2021 ter besluitvorming aangeboden. Daarnaast worden de voorbereidingen getroffen om te werken aan een RES 2.0, in overeenstemming met de nationale aanpak en afspraken uit het Klimaatakkoord. Ook wordt regionaal samengewerkt om de voortgang te monitoren, met in achtneming van de individuele gemeentelijke verantwoordelijkheden.

Op 9 juli 2021, samen met eventuele moties en amendementen, wordt de RES 1.0 Noord-Holland Zuid naar het nationaal programma RES gestuurd voor doorrekening door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Het PBL geeft advies aan het Rijk over het bereik van de klimaatdoelen.

Ad 4) Kennisnemen van de Amsterdamse kaart met windzoekgebieden (versie april 2021).

In de Amsterdamse kaart windzoekgebieden RES 1.0 is rekening gehouden met een afstand van 350m tot geluidsgevoelige bestemmingen, zie. ad1 b). De ligplaatsen voor woonboten op de drie benoemde locaties zijn geluidsgevoelige bestemmingen waarmee rekening moet worden gehouden bij het realiseren van windmolens. De ligplaatsen voor woonboten zaten niet in het bestand van geluidsgevoelige bestemmingen dat de gemeente heeft gebruikt om de analyse mee te doen (350 meter afstand). De nabij gelegen groene voorkeursgebieden worden daardoor kleiner ten opzichte van de kaart van maart 2021.

In de RES 1.0, hoofdstuk Amsterdam, vindt u de kaart in de versie van april 2021. Dit is aangepast op de website van gemeente Amsterdam en wordt opgenomen in de RES-viewer en de regionale RES kaarten.

Voordracht voor de raadsvergadering van 26 mei 2021

Naar verwachting zullen in alle voorkeursgebieden voor windenergie bij vervolgesprekken met bewoners en belanghebbenden en nader onderzoek zaken opkomen waardoor er windlocaties verder gaan afvallen. Het college heeft eerder hiernaar al verwezen in het besluit over de aangepaste windzoekgebieden van 9 maart, j.l. (bijlage 4). Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als er op andere plekken geluidsgevoelige bestemmingen over het hoofd zijn gezien, maar ook als uit onderzoek blijkt dat er te veel geluidshinder is of te veel schade ontstaat aan de natuur.

[1] 127 MW – 75 MW = 52 MW. 52 MW – 10 MW = 42 MW. 42 MW – (8,8 óf 12 MW) = 30 of 33,2 MW

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Geheimhouding

n.v.t.

Welke stukken treft u aan

Meegestuurd

Registratienr.	Naam
AD2021-044913	1. RES 1.o NHZ.pdf (pdf)
AD2021-045058	2. Raadsinformatiebrief afhandeling moties RES.pdf (pdf)
AD2021-044909	3. Aangenomen moties RES 1.o.pdf (pdf)
AD2021-044912	4. Bijlage college 9 maart aangepaste windzoekgebieden.pdf (pdf)
AD2021-044910	5. Bijlage bij collegevoordracht 9 maart aangepaste windzoekgebieden_kaart.pdf (pdf)
AD2021-044911	6. Bijlage bij collegevoordracht 9 maart aangepaste windzoekgebieden_participatie RES.pdf (pdf)
AD2021-035684	Gemeenteraad Voordracht (pdf)

Ter Inzage

Registratienr.	Naam
----------------	------

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en Duurzaamheid; Juliane Kürschner, J.Kurschner@amsterdam.nl, 0651408185. Rob Smiers, r.smiers@amsterdam.nl, 0620633937.